

Thiếu tướng Nguyễn Ngọc Loan Con sói già cô đơn

Phan Lạc Phúc (Ký giả Lô Răng)

Tullius Acampora with General Nguyễn Ngọc Loan, circa 1966

Cổ nhân có câu “Cái quan định luận”, có nghĩa rằng hãy đặt nắp áo quan cho một người nào đó, rồi sau mới có thể nhận định rõ ràng về con người ấy được. Nhưng có trường hợp đặt nắp áo quan rồi mà dư luận vẫn phân chia, kẻ khen người chê, không biết nghiêng về bên nào cho phải. Đó là trường hợp nằm xuống của Thiếu tướng Nguyễn Ngọc Loan, người vừa tạ thế trung tuần tháng bảy qua ở Mỹ.

Khi ông còn sinh tiền, nói về ông có vẻ như tiếng chê nhiều hơn là lời khen. Ở trong nước giữa thập niên 60, đang là Tư lệnh phó Không Quân, ông nhảy sang làm Giám đốc Cảnh Sát Quốc Gia, Giám đốc Nha An Ninh Quân Đội, kiêm Giám đốc Trung Ương Tình Báo. Ông được coi như cánh tay mặt của ông Nguyễn Cao Kỳ lúc đó làm Chủ Tịch Ủy Ban Hành Pháp Trung Ương (Thủ tướng), còn ông Loan làm “xếp chúa” của ngành an ninh trật tự. Đây là thời kỳ rất nhiều biến động. Đệ Nhất Cộng Hòa vừa được xóa đi, thể chế mới chưa hình thành, tranh chấp hiện ra ở mọi nơi, mọi lúc. Đây là thời gian kỷ lục về đảo chánh, về xuống đường, về bất ổn.

Tướng này loại tướng kia, tôn giáo đụng chạm, sinh viên học sinh biểu tình đập phá, Phật giáo đưa bàn thờ xuống đường.v.v... Chưa có lúc nào mà miền Nam lại “loạn” như thế. Người mạnh tay dẹp những bất ổn ấy là ông Nguyễn Ngọc Loan. Sự mạnh tay của ông gồm có: “cảnh sát dã chiến dàn chào, có hơi cay, có dùi cui, có việc “nhúp” những phần tử “trâu đánh”, có đổ máu, có nhà tù”. Ông Loan được gọi là độc tài, quân phiệt, phản cách mạng, là tay sai đế quốc... Nhưng ít có ai nghĩ là ông Nguyễn Ngọc Loan đã đóng một vai trò tích cực trong việc ổn định tình thế, làm nền xây dựng cho một thể chế mới hợp hiến, hợp pháp Đệ Nhị Cộng Hòa.

Thời kỳ ấy ông được thăng Chuẩn Tướng. Nhưng người ta ít khi gọi ông theo cấp bậc, mà người ta quen gọi ông là “Sáu Lèo”. “Sáu” ở đây là quan sáu theo danh xưng bình dân thời Pháp gọi các võ quan, mỗi một vạch trên vai là một cấp bậc (thiếu úy một vạch là ông một, trung úy hai vạch là ông hai...). Chỉ có năm vạch là cùng (đại tá), tướng là đeo sao rồi. Nhưng dân gọi quan sáu là gọi

theo hình tượng cũng như dân ngoài Bắc ngày xưa gọi dinh quan Toàn quyền là dinh Ông Bảy (còn trên ông Sáu một bậc). Nhưng sau chữ Sáu của ông Loan còn thêm tĩnh từ “Lèo”. Không biết từ này xuất xứ từ đâu, nhưng khi nó đi vào ngôn ngữ dân gian thì nó mang một ý niệm bĩ thử, dèm pha, tiêu cực. Tiền “lèo” là tiền vô giá trị, hay là tiền chỉ có trong tưởng tượng. Hứa “lèo” là hứa xuông, hứa hão, hứa mà không thực hiện bao giờ. Vậy “Sáu Lèo” có nghĩa là một ông quan sáu vô giá trị hay là một ông tướng hữu danh vô thực hay sao?

Sở dĩ cái danh xưng này đứng vững một phần là vì cái bề ngoài luộm thuộm của ông Loan. Ông rất ít khi mặc quân phục, mũ mấn cân đai, nghênh ngang giàng giá. Ông thường mặc quần áo “trây di” xộc xệch, không đeo lon lá gì, chân đi dép cao su lẹp xẹp. Ra ngoài thì ông ngồi xe Jeep bình thường, không có mang cò quạt mà cũng không có xe mở đường, mô tô bảo vệ. Ông nhiều khi còn đi xe “mobilet” lạch xạch đi làm. Có khi ông còn một tay cầm chai lade, một tay cầm súng M16 vừa đi vừa ực lade, vừa chửi thề loạn xạ. Bề ngoài của ông tướng Loan đúng là xập xệ, là “lèo”, nhưng việc làm của ông thì lại không “lèo” một chút nào.

Một anh em kỳ cựu ở Tổng Nha Cảnh Sát Quốc Gia có kể lại rằng: “Thời ông Loan, không có câu nệ lễ nghi quân cách, không nề hà hệ thống quân giai, mà ông cũng không xía vào việc của các phòng, sở, nhưng giao việc gì là phải làm cho đúng, cho xong”. Cảnh sát thời ông Loan không đơn thuần làm công tác trị an, mà còn là một lực lượng xung kích hữu hiệu. Vấn đề nội an, phản gián cũng được nâng lên một mức vì ông nắm trong tay cùng một lúc Nha An Ninh Quân Đội và Cơ Quan Trung Ương Tình Báo, nên công tác nó quy về một mối, nhịp nhàng hiệu quả hơn. Có bữa một trực thăng đột ngột đậu xuống sân cờ Tổng Nha. Một số cán bộ phản gián đi xuống cùng một người bị bịt mắt. Nghe anh em nói lại đó là một cán bộ Việt Cộng cấp cao, bị bắt trên đường đi gặp một nhân viên “Xĩa” gộc. Có lẽ ông Loan không muốn đồng minh lớn qua mặt mình trong địa hạt này, nên ông mới hót tay trên, bắt cán bộ VC kia về Tổng Nha tra cứu. Ông “Sáu Lèo” không được các đoàn thể “Trâu Đánh”, các nhà chính khách “dấn thân” ủng hộ, mà đồng minh lớn Huê Kỳ cũng không có thiện cảm với ông.

Khi giải kết ở Việt Nam bắt đầu từ cuộc tấn công Mậu Thân, người Mỹ qua các phương tiện truyền thông của họ đưa ra những lời lẽ, những hình ảnh làm “nản lòng chiến sĩ” cũng như làm cho nhân dân Mỹ nghi ngờ, chán ghét chiến tranh Việt Nam. Một tờ báo Mỹ, tờ Newsweek gọi quân đội miền Nam là thổ đế, quân đội Việt cộng là sư tử. Trong cuộc tấn công Mậu Thân khi phóng viên Eddie Adams chụp được tấm hình ông tướng Loan tự tay cầm súng lục bắn vào đầu một tù binh Việt Cộng bị trói, thì ông tướng Loan từ đó đã trở nên một biểu tượng của sự dã man tàn bạo. Cuộc chiến của nhân dân miền Nam, qua hình ảnh của ông Loan cũng trở nên phi nghĩa. Truyền thông Mỹ đã tóm được một cliché đặc ý. Nhà báo ảnh Eddie Adams cũng nhờ đó kiếm được một cái

giải Pulitzer. Hình ảnh ấy cũng như cuốn phim ghi lại cuộc xử bắn tại chỗ này là sự thực, nhưng tiếc thay chỉ là sự thực một nửa. Người ta không ghi lại hay là không cho biết vì sao ông tướng Loan lại làm như thế.

Là một người chịu trách nhiệm về trị an thủ đô Sài Gòn, ông Loan biết rằng chiến thuật Việt Cộng là tấn công và nổi dậy. “Quân đội giải phóng” đi tới đâu là cán bộ nằm vùng nơi đó nổi lên, diệt “ác ôn” hướng dẫn quân đội chiếm đóng các vị trí hiểm yếu, tiếp tế lương thực và tiến hành tổ chức ủy ban. Đầu mối của cuộc tấn công này là cán bộ nằm vùng, vì không có lực lượng này, quân tấn công sẽ như rắn mất đầu.

Cho nên việc chính của lực lượng cảnh sát Sài Gòn là diệt nằm vùng. Trong một cuộc hành quân táo thanh, lực lượng Cảnh Sát Dã Chiến bắt được một cán bộ Việt Cộng. Tên này vừa diệt “ác ôn”, hạ sát cả một gia đình sỹ quan cảnh sát thì bị bắt. Y đang thay chiếc áo đầm máu bằng chiếc áo sọc rằn. Cảnh sát dã chiến đưa đến cho tướng Loan “hung thủ” cùng chiếc áo đầm máu. Ông Loan liền cho mời báo chí tới thực hiện vụ hành quyết cảnh cáo “nằm vùng mà nổi lên là bị bắn không tha”. Ông nghĩ rằng “sát nhất nhân, vạn nhân cụ” và cũng để trả thù cho thuộc cấp của ông và gia đình vừa bị giết thảm thương.

Chiến tranh là như vậy, máu lại gọi máu. Truyền thông Mỹ chỉ chụp lại cảnh ông tướng Loan giơ tay bắn một tù binh bị trói, mà không cho biết trước đó tù binh Việt Cộng kia đã làm gì, và sau đó quân đội gọi là “giải phóng” kia đã hành xử như thế nào? Một số quân nhân “giải phóng” đã tàn sát cả nhà trung tá thiết giáp Nguyễn Tuấn, gồm tất cả 8 người trong đó có bà mẹ già đã 80 tuổi để hy vọng lấy được mật mã thiết giáp. Ở Huế, quân đội Việt Cộng không phải chỉ giết một người, một gia đình mà tàn sát hàng mấy nghìn người, lấp vôi vàng trong những hố chôn tập thể, mà truyền thông Hoa Kỳ sau đó có nói gì đâu. Truyền thông báo chí Mỹ đã không trung thực trong việc tường trình cuộc chiến Việt Nam. Họ chỉ nói ra sự thực một nửa, sự thực nào có lợi cho họ. Nửa cái bánh mì thì vẫn là cái bánh mì, nhưng một nửa sự thực thì không còn là sự thực, hay là sự thực đã biến dạng đi.

Ông tướng Nguyễn Ngọc Loan là “một người không giống ai”. Ông hành động theo những điều mà riêng ông cho là phải. Ông là người bất quy tắc (non conformist) cho nên ông được gọi là Sáu Lèo. Cho nên ông mới cho mời báo chí đến để trưng trị một tên Việt Cộng nằm vùng gây tội ác. Ông tưởng như vậy là có lợi cho đại cuộc, nhưng không ngờ nó phản tác dụng khiến cho miền Nam bị tổn thương mà ông cũng thân bại danh liệt. Ông là tướng Tổng Giám Đốc Cảnh Sát Quốc Gia, việc của ông là ngồi mà ra lệnh, tại sao ông phải đích thân cầm quân đi dẹp loạn để đến nỗi ông bị mang tiếng xấu, bị bắn què chân phải đi nạng suốt đời.

Nghe nói sau tháng tư đen, phải vất vả lắm ông mới vào được Mỹ. Người ta không muốn tiếp nhận một mẫu người “tàn bạo” như ông. Làm tướng mà không có trưng mục, tiền bạc nào đáng kể. Phải mở một quán ăn kiếm sống. Như vậy mà vẫn không yên, có người còn đem chuyện cũ của ông ra bới móc. Vào khoảng đầu thập niên 80, nhà văn Huy Quang , tức Trung Tá không quân Vũ Đức Vinh cùng với Mai Thảo, Thanh Nam và một số anh em ra tở Đất Mới ở Seattle. Sau khi tờ báo đứng vững, Đất Mới có ra thêm phụ trương bằng tiếng Anh để hy vọng thâm thấu vào dư luận Mỹ. Nhân ngày kỷ niệm Mậu Thân, Huy Quang có phone đến tướng Nguyễn Ngọc Loan, để xem ông có cần phải điều trần điều chi với người đọc Hoa Kỳ. Tướng Loan trả lời, “Cảm ơn, tôi không có điều gì phải giải thích cả”. Ông sống trong im lặng. Ông tự tin trong niềm im lặng của ông.

Từ lâu ông tướng Loan mắc bệnh trầm kha, và ông từ già cõi đời vào trung tuần tháng 7 năm 1998 vừa qua. Biến cố Mậu Thân và tên tuổi ông tướng Nguyễn Ngọc Loan bỗng nhiên sống lại trong ký ức mọi người. “Cái quan định luận” nên nghĩ thế nào về ông Loan? Phóng viên ảnh Eddie Adams người chụp bức hình xử bắn được giải Pulitzer đã đến gia đình ông xin lỗi. Khi được tin ông mất Eddie đã đích thân đến dự đám tang và nói: “Ông là một vị anh hùng. Cả nước Mỹ nên khóc thương ông mới phải, tôi không muốn nhìn thấy ông ra đi như thế này, người ta không hiểu gì về ông ấy”. (*The guy was a hero, America should be crying. I hate to see him go this way - Without people knowing anything about him*).

Tại sao Eddie Adams bây giờ mới nói? Ông Loan đã chết rồi. Nói trước khi ông mất có khi tên tuổi ông đỡ bị người đời đàm tiếu mà gia đình thân nhân ông cũng được ngẩng đầu. Nhưng giả thử ông tướng Loan còn sống không chắc ông đã cho Eddie Adams nói như thế đâu. Ông không cần giải thích với ai. Ông muốn nhấm nháp vết thương của ông trong im lặng. Ông là con sói già cô đơn và kiêu hãnh của A. de Vigny:

“Gào khóc, kêu than đều hèn yếu - Hãy dừng cảm làm cho xong công việc lâu dài và nặng nhọc của người, trên con đường mà số phận đã đặt định, rồi như ta, đau đớn, chết đi mà không nói một lời”.

**Crier, pleurer, gémir c'est également lâche,
Fais énergiquement ta longue et lourde tâche
Dans la voie où le sort a voulu t'appeler
Puis comme moi, souffre et meurt sans parler.**
Alfred de Vigny

Một dịp nào nếu tôi có dịp may đến viếng ông tướng Nguyễn Ngọc Loan tôi sẽ thấp hương, cúi đầu và khấn: “*Hãy an nghỉ, con sói già cô đơn và kiêu hãnh. Những người lính thuần thành xin được nghiêng mình trước hương linh thiếu tướng Nguyễn Ngọc Loan*”.

Phan Lạc Phúc (Ký giả Lô Răng)

Nguồn: http://hon-viet.co.uk/PhanLacPhuc_ConSoiGiaCoDon.htm

www.vietnamvanhien.net